

OBRAZAC
sudjelovanja u savjetovanju

Važna napomena:

Popunjeni obrazac s prilogom zaključno **do 11. travnja 2014.** dostaviti na adresu elektroničke

pošte: ppuppsu@min-kulture.hr

**NACRT PRAVILNIKA O POSTUPKU I UVJETIMA ZA PRIZNAVANJE
PRAVA SAMOSTALNIH UMJETNIKA NA UPLATU OBVEZNIH DOPRINOŠA ZA
MIROVINSKO I ZDRAVSTVENO OSIGURANJE IZ SREDSTAVA PRORAČUNA
REPUBLIKE HRVATSKE**

Ministarstvo kulture

<i>Početak savjetovanja: 11.03.2014.</i>	<i>Završetak savjetovanja: 11.04.2014.</i>
Naziv predstavnika zainteresirane javnosti koja daje svoje mišljenje, primjedbe i prijedloge na predloženi nacrt	HRVATSKA UDRUGA ORKESTRALNIH I KOMORNIH UMJETNIKA
Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavljate	Strukovna udruga, više od 1.300 članova
Ime i prezime osobe (ili osoba) koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za predstavljanje predstavnika zainteresirane javnosti	IVAN TOCILJ, Glavni tajnik
Datum dostavljanja	10.4.2014.

Načelne primjedbe:

Prije samog neposrednog očitovanje navodimo da su strukovne udruge iz područja glazbenog stvaralaštva zajednički usuglasile stav vezan uz tekst zajedničkih odredbi pravilnika (bez brojčanih kriterija).

Ujedno udruge su stava da se pozicija HZSU-a ovim tekstom pokušava na neki način definirati suprotno stvarnim činjenicama, a taj stav je - da je HZSU udruga sui generis jer je udruga koja je osnovana temeljem Zakona, a ne dobrovoljnog članstva njezinih članova, te

- u svezi sa samom zakonskom pozicijom – NIJE strukovna udruga jer u članstvu ima članove raznih struka, a naročito, nastavno tome

- NIJE NADLEŽNA STRUKOVNA UDRUGA koja bi na bilo koji način bila relevantna za verifikaciju kako pojedinih strukovnih udruge, tako i njihovih individualno i strukovno postavljenih kriterija.

Osim navedenog mišljenja smo da se u pogledu BROJČANIH KRITERIJA treba, upravo obzirom na poznavanje same umjetničke djelatnosti, ostaviti autonomnost strukovnim udrugama da iste odrede – sukladno konkretnim specifičnostima koje svako pojedino umjetničko područje ima. U tom smislu – IZRIČITO SE PROTIVIMO da bilo tko određuje te kriterije bez sudjelovanja strukovnih udruga, kao i da samoinicijativno u dostavljene kriterije intervenira.

Nadalje, mišljenja smo da bi naglasak u ovom Pravilniku trebao biti na KVALITATIVNE dosege svakog pojedinog kandidata, a tek potom na kvantitativne, što iz predloženog prijedloga Pravilnika nije vidljivo.

Ujedno u ovom prijedlogu Pravilnika iščitavamo da su izjednačeni brojčani kriteriji koji se odnose na STJECANJE prava s kriterijima koji se odnose na UMJETNIČKU REVIZIJU prava.

U tom smislu smatramo da bi se i razdoblja razmatranja kriterija trebala izjednačiti, te da se i u postupku STJECANJA promatra djelovanje u posljednjih 6 (šest) godina, kao što je to i kod umjetničke revizije, a ne da se iste „brojke“ prilikom stjecanja promatraju kroz razdoblje od 5 godina, a prilikom revizije kroz razdoblje od 6 godina.

Posebno napominjemo da su strukovne udruge s područja glazbene djelatnosti dostavile još 21.6.2013. svoje zajedničke primjedbe na tadašnji prijedlog Pravilnika, koje primjedbe su usvojene u minimalnom opsegu i ugrađene u ovaj tekst, pa ćemo stoga ponoviti sve one primjedbe koje nisu usvojene:

NAČELNE PRIMJEDBE

1. HZSU ne predstavlja SVE samostalne umjetnike, već samo one kojima se obvezni doprinosi plaćaju iz sredstava državnog proračuna

HZSU nema niti kapaciteta niti znanja provoditi postupke koje tekstom predlaže, obzirom da zaposlenici HZSU nisu umjetnici, pa kao takvi ne mogu niti kontrolirati udovoljavanje kriterijima

HZSU nije savez svih strukovnih udruga (kao što je to u prošlosti bila) već je udruga JEDINO I ISKLJUČIVO ONIH UMJETNIKA koji su stekli PRAVA NA UPLATU OBVEZNIH DOPRINOSA.

2. Nadalje, predloženim Pravilnikom pokušava se, bez ikakvog zakonskog utemeljenja (dakle protivno odredbama Zakona o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva), uvesti pravo HZSU da daje mišljenje o relevantnim strukovnim udrugama na temelju čijih potvrda se ostvaruje pravo na neoporezivi dio umjetničkog autorskog honorara za umjetničko djelo – što niti je zakonom predviđeno, niti iz bilo kojeg razloga bi bilo u ingerenciji HZSU-a (iz gore navedenih razloga), a niti Zakon o pravima samostalnih umjetnika predviđa ikakvo sudjelovanje HZSU-a u postupku utvrđivanja udruga iz čl. 22 , posebice iz sljedećih razloga:

Ad 1) udruge izdaju potvrde za poreznu olakšicu za sve članove koji udovoljavaju uvjetima za izdavanje potvrde, a ne samo članovima HZSU, da bi HZSU mogao utvrđivati je li nešto relevantna strukovna udruga ili ne

Ad 2) HZSU, temeljem uvrštavanja na popis Ministarstva kulture samo je jedna od ovlaštenih udruga pa bi time davala mišljenje o samoj sebi – što je protivno bilo kojem pravnom načelu,

Ad 3) upitno je temeljem čega HZSU uopće ima pravo izdavati navedene potvrde , te uslijed čega je HZSU uopće na popisu navedenih strukovnih udruga, obzirom da u članstvu ima umjetnike svih umjetničkih područja, te stoga nije strukovna udruga

No, osnovno je da navedena **predložena izmjena nema nikakve niti sadržajno-supstancijalne, niti zakonske osnove za biti uvedena u Pravilnik kojim se regulira pravo na uplatu doprinosa**. Ova materija se ni na koji način (jer ne postoji zakonsko utemeljenje), ne

bi trebala regulirati bilo kojim, a posebice ne ovim Pravilnikom (koji se tiče JEDINO I ISKLJUČIVO prava na uplatu obveznih doprinosa), već je isto jedino moguće temeljem mišljenja Ministarstva kulture kao nadležnog resornog ministarstva.

PRIMJEDBE PO POJEDINIM ČLANCIMA I PRIJEDLOZI

Čl. 6

t. 2 Predlažemo da se izričito unese da HZSU – daje 1 predstavnika člana i zamjenika člana ALI da **isti mora biti samostalni umjetnik iz područja umjetničkog djelovanja navedenog Stručnog povjerenstva**

t. 3 Predlažemo da **SVAKA udruga imenuje svog člana i zamjenika člana** a ne strukove udruge istog područja – 3 člana zajednički

Obrazloženje:

t. 2 – član HZSU koji uobičajeno sjedi u Stručnom povjerenstvu isključivo je administrativna osoba HZSU-a te ničime nije meritoran odlučivati o doprinosu hrvatskoj kulturi pojedinog kandidata. Kako se glasa većinom od 4 glasa – tim prije je zahtjev da uglavnom umjetnici odlučuju jer se radi o bitnom i neizostavnom kvalitativnom (osnovnom) kriteriju, a ne brojčanom

t. 3 – predložena točka protivna je čl. 6 st. 1 Zakona o pravima samostalnih umjetnika koji glasi:

Stručno povjerenstvo čine po jedan predstavnik Ministarstva kulture i udruge samostalnih umjetnika te tri člana, od kojih je jedan samostalni umjetnik, što ih kao predstavnike iz reda svojih članova umjetnika imenuje umjetnička strukovna udruga iz čijeg je područja djelovanja podnositelj zahtjeva.

Zakonom je dakle propisano da MORA postojati predstavnik strukovne udruge iz čijih je područja djelovanja PODNOSITELJ zahtjeva. Dakle, ne bilo koje od strukovnih udruga, već upravo one koja donosi kriterije. Kako svako područje djelovanja (osim filmskog) ima više od 3 udruge iz kojih dolaze podnositelji zahtjeva, a svaka od njih ima specifično članstvo, to je nužno osigurati upravo prisutnost i mogućnost glasanja predstavnika strukovne udruge koja „pokriva“ uprava područje pojedinog kandidata, što na predloženi način ne bi bilo moguće.

Čl. 7

Izričito se protivimo uvođenju st. 1 (te nastavno predlažemo brisanju riječi „ 1 i.“ iz st. 3) kako su predloženi jer navedeno NEMA NIKAKVE VEZE S OVIM PRAVILNIKOM, niti je u Zakonu o pravima samostalnih umjetnika predviđeno da se ova materija rješava OVIM ili BILO KOJIM Pravilnikom. Isto je ingerencija jedino i isključivo Ministarstva kulture, a dodatno, kao što smo već naveli – HZSU nema mogućnosti davati mišljenje o drugim strukovnim udrugama jer je SAMO JEDNA OD UDRUGA i to čak ne strukovna, jer se u istoj nalaze razne struke i jedina okosnica postojanja je da su to oni umjetnici raznih područja kojima se obvezni doprinosi plaćaju iz Državnog proračuna.

Ovo je doslovno miješanje krušaka i jabuka

Predlažemo adekvatno nomotehničko usklađivanje brojeva članaka.

St. 3 t. 6 – nije jasno radi li se o broju članova koji su PUTEM određene udruge stekli prava na uplatu doprinosa ili se radi o članu koji ima prava ali ne preko te nego preko neke druge udruge (primjerice – dvojna članstva u glazbeničkim udrugama autor/izvođač, ili izvođač jazz/izvođač ostalo). Vrlo vjerojatno je slična situacija i u likovnim udrugama, a postoje i slučajevi čak raznih kategorija (npr. glazbenik/glumac, slikar/glazbenik, glazbenik/književnik itd.).

St. 4 – smatramo da je nepotreban. Naime, sukladno Zakonu o udrugama, bilo koje 3 osobe mogu osnovati udruhu. Mišljenja smo da bi u postupku priznavanja prava iz ovog Pravilnika trebale sudjelovati REPREZENTNE udruge, odnosno udruge koje imaju određenu veličinu članstva. Ovo naročito što se u drugim aspektima političkog života traži reprezentativnost pravnih osoba – sudionika u procesima (primjerice sindikati), dok se ovim stavkom 4 otvara mogućnost osnivanja mnogobrojnih udruga od 3 člana, bez značajnog članstva, bez karaktera strukovne udruge, te njihovo sudjelovanje u postupku ravnopravno s verificiranim strukovnim udrugama koje dugi niz godina djeluju na pojedinim umjetničkim područjima.

Čl. 9

St. 5 – smatramo da bi trebalo predvidjeti mogućnost da članstvo u stručnom povjerenstvu prestane **i a) odlukom Udruge** koja je člana predložila, kao i **b) prestankom članstva u udruzi koja je predložila člana stručnog povjerenstva**. Nejasno je zašto je ova mogućnost izbrisana u odnosu na postojeći tekst Pravilnika.

Čl. 12.

Predlažemo novi stavak 2 koji definira pojam primarnog djelovanja u Republici Hrvatskoj, posebice u svjetlu pristupa RH Europskoj uniji za nekoliko dana, a time i mobilnosti umjetnika, i to na sljedeći način:

St. 2

Umjetničko stvaralaštvo i djelovanje primarno u Republici Hrvatskoj uključuje i umjetničko djelovanje izvan Republike Hrvatske pod uvjetom da je samostalni umjetnik porezni obveznik u Republici Hrvatskoj.

Čl. 14

Kao što je već uvodno obrazloženo – **predlažemo razmatrati javno djelovanje u posljednjih 6 (šest) godina, radi ujednačavanja s kriterijima umjetničke revizije – st. 1 t. 3 i t. 4**

Čl. 15

Načelno smatramo da je pravo da se podnese zahtjev ODMAH nakon završene odgovarajuće akademije ili fakulteta najčešće KONTRADIKTORAN zahtjevu da se radi o umjetniku koji je ostvario ZAMJETAN DOPRINOS.

No, svjesni smo činjenice da postoje izuzeci i izuzetni umjetnici koji su vjerojatno još za vrijeme studija (izvan studijskih obveza) ostvarili takav doprinos, no slijedom gornje tvrdnje smatramo da bi **st. 2** predloženog teksta trebalo nakon riječi „...udovoljio brojčanim i financijskim kriterijima Pravilnika“ trebalo dodati riječi „... **te ostvario naročiti doprinos hrvatskoj kulturi i umjetnosti uz posebno obrazloženje nadležne strukovne udruge.**“

U suprotnom, ovaj Pravilnik i ovaj sustav postaje većim dijelom socijalna kategorija kojom se rješavaju egzistencijalna pitanja mladih umjetnika koji već samom činjenicom što su završili odgovarajuće visokoškolske ustanove te ispunili neke minimalne kriterije – imaju pravo aplicirati. Nesumnjivo je da i među mladima postoji određen broj onih koji su uistinu već u ranim godinama iznimno doprinjeli hrvatskoj kulturi, pa bi stoga ovo posebno obrazloženje nadležne strukovne udruge upravo bio još jedna dodatna obrazložena potvrda istog, ali ne bi bio sredstvo ostvarivanja prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja samom činjenicom završenog fakulteta, što je ponekad bio slučaj.

Čl. 16

Predlažemo brisati maksimalni financijski limit za dohodak od obavljanja umjetničke djelatnosti iz st. 1 t. 1

Predlažemo kao financijski kriterij uvesti i MINIMALNI LIMIT dohotka ostvarenog od umjetničke djelatnosti.

Naime, mišljenja smo da, obzirom da ovaj Pravilnik tretira PROFESIONALCE, isti moraju ostvariti s naslova profesionalnog umjetničkog djelovanja – barem neki prihod. S druge strane, ostvarivanje značajnijeg dohotka ne umanjuje značaj i doprinos pojedinog umjetnika hrvatskoj umjetnosti i kulturi.

Obje gore navedene teze i prethodno izložena zahtjeva polaze od činjenice bi trebalo biti relevantno i odlučujuće upravo bitno i značajno profesionalno umjetničko djelovanje. Posebice obzirom na činjenicu da upravo umjetnici s većim dohotkom u većoj mjeri doprinose državnom proračunu. Pritom nikako ne smijemo smetnuti s uma da su neke umjetničke djelatnosti i obavljanje istih, te time i način ostvarivanja prihoda, „javnije“ od ostalih.

Ovakav princip utvrđivanja maksimalnih financijskih kriterija, bez uvođenja minimalnih financijskih kriterija ponovno pretvara prava iz zakona i ovog Pravilnika u socijalna prava, a ne prava umjetnika temeljem njihovih kvalitativnih zasluga za kulturu i umjetnost ostvarenih profesionalnim obavljanjem umjetničke djelatnosti – što je temeljna značajka ovog instituta.

Čl. 18. st 6– smatramo NEPRECIZNIM.

Naime, NE POSTOJI Registar samostalnih djelatnosti. (samostalne djelatnosti su između ostalog liječničke, odvjetničke, zubarske, veterinarske i sl. djelatnosti). Jednako tako NE MOŽE SE PRAVILNIKOM, bez zakonskog utemeljenja osnovati niti Registar samostalnih umjetničkih djelatnosti. Tako nešto bilo je predviđano u okviru radne grupe koja je prije 3

godine radila na tekstu novog Zakona o samostalnim umjetnicima. Isto ne može biti pitanje Pravilnika kojim se stječe pravo na uplatu doprinosa iz sredstava proračuna.

Naime, već 15-ak godina strukovne udruge dodjeljuju svojim članovima matične brojeve dodijeljene od strane Državnog zavoda za statistiku. Tako i određeni broj onih koji apliciraju u ovom postupku – NEMA POTREBE za novim matičnim brojem, jer ga naprosto već ima – dodijeljen mu je onog trena kada se počeo baviti samostalnom profesionalnom djelatnošću.

Slijedom navedenog predlažemo nakon riječi „matične brojeve“ brisati riječi „za vođenje Registra samostalnih djelatnosti“, te umjesto njih staviti riječi „za one samostalne umjetnike kojima matični brojevi nisu dodijeljeni putem njihove matične strukovne udruge“.

U suprotnom, osim što se pokušava protivno propisima uvesti Registar u ingerenciju HZSU-a, moglo bi doći do DUPLIRANJA matičnih brojeva – što je posve neprihvatljivo iz svih poslovnih, poreznih i drugih razloga.

IV. BROJČANI KRITERIJI ZA PRIZNAVANJE PRAVA I REVIZIJU PRIZNATIH PRAVA

Smatramo da je na početku poglavlja koje se tiče SVIH brojčanih kriterija potrebno unijeti rečenicu koja glasi:

Brojčani kriteriji definirani ovim Pravilnikom uzimaju se u obzir sukladno stručnim i umjetničkim kriterijima i standardima utvrđenim od strane nadležne umjetničke strukovne udruge.

Takva rečenica trebala bi se odnositi na APOSLOTNO SVE STRUKOVNE UMJETNIČKE UDRUGE I SVA PODRUČJA UMJETNIČKE DJELATNOSTI, jer naglašava KVALITETU kao primarni temelj za stjecanje prava u odnosu na zbrajanje brojki ili bodova.

Smatramo i duboko smo uvjereni da su upravo strukovne udruge te koje trebaju postaviti stručne i umjetničke kriterije i standarde, a jednako tako i iste verificirati.

Što se tiče definiranja „*Zamjetnog prinosa hrvatskoj kulturi i umjetnosti*“ – navodimo da je u tom pojmu sadržan *KVALITATIVNI element* koji je podložan *DISKRECIONOJ OCJENI*. Upravo ta diskreciona odluka mora biti u nadležnosti strukovnih udruga koje postavljaju umjetničke kriterije i standarde, te na taj način procjenjuju iznimnost.

čl. 24 - BROJČANI KRITERIJI za GLAZBENO STVARALAŠTVO

st. 10 Član komornog ansambla

i st. 11 Izvođač jazz glazbe

Iako smo i nadalje, kao što je već prethodno navedeno izričito protiv da bilo tko bez konzultacija s nadležnom strukovnom udrugom MIJENJA brojčane kriterije, ukoliko se

smatra da izmjena koja je učinjena pridonosi UJEDNAČAVANJU kriterija po svim područjima umjetničkog stvaralaštva (što mislimo da ipak nije slučaj, obzirom da smo sada dobili uvid u sve kriterije), suglasni smo s ovim prijedlogom kako je naveden u prijedlogu Pravilnika.

Čl. 34

Još je jedna predložena novina, a to je da bi Stručno povjerenstvo trebalo utvrđivati UKUPNO PROFESIONALNO UMJETNIČKO DJELOVANJE u kontekstu ispunjavanja kriterija za prestanak umjetničke revizije.

Predlažemo dodati stavak 2.

Početak profesionalnog umjetničkog djelovanja NE SMATRA se trenutak primitka u HZSU, odnosno stjecanja prava na uplatu obveznih doprinosa iz sredstava.....

Osim navedenog, smatramo da je *i u ovom postupku umjetničke revizije*, a posebno utvrđivanja prava na prestanak obveze provođenja umjetničke revizije, potrebno zatražiti i ishoditi – *suglasnost nadležne strukovne udruge ili potvrdu nadležne strukovne udruge kojom se utvrđuje početak profesionalnog djelovanja* (upravo u smislu stručnih i umjetničkih kriterija svake pojedine udruge).

Hrvatska udruga orkestralnih i komornih umjetnika